

Suvestinė redakcija nuo 2001-12-01 iki 2004-06-30

Įstatymas paskelbtas: Lietuvos aidas 1993, Nr. [58-0](#); Žin. 1993, Nr. [11-265](#), i. k. 0931010ISTA000I-108

Nauja redakcija nuo 2001-12-01:

Nr. [IX-617](#), 2001-11-20, Žin. 2001, Nr. 102-3628 (2001-12-05), i. k. 1011010ISTA00IX-617

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJOS ĮSTATYMAS

1 straipsnis. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos teisinė padėtis

1. Valstybinė lietuvių kalbos komisija (toliau – Kalbos komisija) yra valstybės įstaiga. Ją steigia, reorganizuoja ir naikina Seimas. Kalbos komisija atsiskaito Seimui.
2. Kalbos komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Valstybinės kalbos įstatymu, šiuo ir kitais įstatymais bei teisės norminiais aktais.
3. Kalbos komisija yra juridinis asmuo, turi savo antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu ir sąskaitų bankuose.
4. Kalbos komisijos buveinė yra Vilniuje. Patalpas Kalbos komisijai suteikia Vyriausybė.

2 straipsnis. Kalbos komisijos sudėtis ir sudarymo tvarka

1. Kalbos komisiją sudaro 17 narių. Kalbos komisijos narius skiria ir atleidžia Seimas Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikimu. Siūlymus Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui teikia universitetai, mokslinių tyrimų įstaigos ir kūrybinės sąjungos.
2. Kalbos komisijos nariai skiriami 5 metams. Jų įgaliojimų laikotarpį skaičius neribojamas. Kalbos komisijos nario įgaliojimų laikas skaičiuojamas nuo paskyrimo į pareigas dienos.
3. Kalbos komisijai vadovauja pirmininkas. Kalbos komisijos pirmininką ir pirmininko pavaduotoją Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikimu iš Kalbos komisijos narių 5 metų laikotarpiui skiria ir atleidžia Seimas.
4. Seimas Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikimu dėl svarbių priežasčių ar paties Kalbos komisijos pirmininko, jo pavaduotojo ar nario prašymu gali atleisti juos iš pareigų ir nesibaigus įgaliojimų laikui.

3 straipsnis. Kalbos komisijos uždaviniai

Kalbos komisija:

- 1) sprendžia Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo klausimus;
- 2) teikia Seimui, Respublikos Prezidentui ir Vyriausybei siūlymus kalbos politikos ir Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo klausimais, teikia Seimui išvadas dėl teisės aktų kalbos;
- 3) nustato lietuvių kalbos tvarkybos kryptis, sprendžia lietuvių kalbos norminimo ir kodifikavimo klausimus;
- 4) vertina ir tvirtina svarbiausius norminamuosius kalbos veikalus (žodynus, žinytus, vadovus, vadovėlius);
- 5) rūpinasi lietuvių kalbos diegimu į informacijos technologijas;
- 6) rūpinasi svetimybių keitimu lietuviškais atitikmenimis, tarmių ir etninių vietovardžių išsaugojimu, tvirtina lietuvių, latvių, prūsų ir kitų baltų etninių žemių lietuviškų tradicinių vietovardžių sąrašą ir nustato tradicinių vietovardžių vartojimo Lietuvos Respublikoje tvarką;
- 7) rūpinasi visuomenės kalbos kultūra – kalbos būkle švietimo įstaigose, visuomenės informavimo priemonėse (žiniasklaidoje), leidyboje, mokslo veikloje, viešajame gyvenime ir kitose srityse;
- 8) svarsto visuomenės keliamus svarbius kalbos vartosenos ir norminimo klausimus ir priima dėl jų sprendimus;

- 9) tvirtina Kalbos komisijos pajamų ir išlaidų sąmatą;
- 10) tvirtina Kalbos komisijos sekretoriato (toliau – sekretoriatas) nuostatus, jo sandarą ir pareigybių sąrašus;
- 11) nustato bendruosius kalbos tvarkytojų kvalifikacinius reikalavimus.

4 straipsnis. Kalbos komisijos veiklos principai

- 1. Kalbos komisijos veiklos kryptis ir uždavinius lemia svarbūs visuomenės ir valstybės poreikiai.
- 2. Kalbos komisija remiasi kalbos mokslu ir kalbos norminimo tradicijomis, principais ir kriterijais, be būtino reikalo nekaltuoja ankstesnių rekomendacijų ir prigijusių normų.
- 3. Kalbos komisija dirba bendradarbiaudama su valstybės institucijomis, Lietuvių kalbos institutu, aukštosiomis mokyklomis, Valstybine kalbos inspekcija, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų kalbos tvarkytojais, Lietuvių kalbos draugija ir kitomis institucijomis bei organizacijomis.

5 straipsnis. Kalbos komisijos teisės

Kalbos komisija turi teisę:

- 1) iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų gauti ir rinkti informaciją apie lietuvių kalbos būklę ir vartojimą;
- 2) gauti informaciją ir svarstyti, kaip Kalbos komisijos nutarimų įgyvendinimą kontroliuoja Valstybinė kalbos inspekcija;
- 3) dalyvauti valstybės ir savivaldybių institucijų posėdžiuose, konferencijose ir pasitarimuose, kuriuose svarstomi lietuvių kalbos klausimai, teikti siūlymus dėl šių klausimų sprendimo.

6 straipsnis. Kalbos komisijos nutarimai

- 1. Kalbos komisija priima nutarimus savo įgaliojimų srities klausimais.
- 2. Kalbos komisijos nutarimai yra privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms, visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms.
- 3. Kalbos komisijos nutarimai skelbiami „Valstybės žiniuose“.

7 straipsnis. Kalbos komisijos darbo organizavimas

- 1. Kalbos komisijos įgaliojimų ribas ir darbų tvarką nustato Kalbos komisijos nuostatai.
- 2. Kalbos komisijos įgaliojimų sričiai priklausantys klausimai svarstomi ir sprendžiami Kalbos komisijos posėdžiuose.
- 3. Kalbos komisijos posėdžiai vyksta ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį.
- 4. Kalbos komisijos posėdis yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Kalbos komisijos narių. Nutarimai laikomi priimtais, jeigu už juos balsavo ne mažiau kaip 2/3 posėdyje dalyvavusių Kalbos komisijos narių.

8 straipsnis. Kalbos komisijos pirmininkas

Kalbos komisijos pirmininkas:

- 1) organizuoja Kalbos komisijos darbą, atsako už valstybės biudžeto ir iš kitų šaltinių gautų lėšų tinkamą panaudojimą;
- 2) atsako už tai, kad Kalbos komisija atliktų jai pavestus darbus;
- 3) šaukia Kalbos komisijos posėdžius ir jiems vadovauja, rūpinasi posėdžiams teikiamų nutarimų projektų rengimu;
- 4) parašu tvirtina Kalbos komisijos nutarimus;
- 5) atstovauja Kalbos komisijai;
- 6) teikia Kalbos komisijai tvirtinti sekretoriato sandarą ir pareigybių sąrašus;
- 7) ne rečiau kaip kartą per metus atsiskaito Seimui už Kalbos komisijos darbą.

9 straipsnis. Kalbos komisijos sekretoriatas

1. Sekretoriatas:
 - 1) aptarnauja Kalbos komisijos, jos ekspertų ir pakomisių veiklą;
 - 2) rengia Kalbos komisijos dokumentų projektus ir kitą medžiagą;
 - 3) konsultuoja piliečius, juridinius asmenis;
 - 4) koordinuoja ir įgyvendina lietuvių kalbos ugdymo programas;
 - 5) organizuoja lietuvių kalbos diegimą į kompiuterijos programas ir informacijos technologijas;
 - 6) tvarko svetimybių ir jų lietuviškų atitikmenų vartoseną.
2. Sekretoriato veikia Programų skyrius, Svetimžodžių keitimo lietuviškais atitikmenimis skyrius, Bendrasis skyrius.
3. Sekretoriato darbuotojai priimami į pareigas įstatymų nustatyta tvarka. Konkursą sekretoriato vedėjo pareigoms skelbia Kalbos komisija.
4. Sekretoriato vedėjas:
 - 1) vadovauja sekretoriatui, atsako už Kalbos komisijos dokumentų rengimą ir pavedimų vykdymą;
 - 2) rengia Kalbos komisijos išlaidų sąmatos projektą.

10 straipsnis. Kalbos komisijos lėšos

1. Kalbos komisijos veikla finansuojama iš valstybės biudžeto.
2. Kalbos komisijos lėšos naudojamos:
 - 1) Kalbos komisijos uždaviniams įgyvendinti;
 - 2) Kalbos komisijos narių ir ekspertų darbui apmokėti;
 - 3) sekretoriato darbuotojų darbo užmokesčiui;
 - 4) leidiniams rengti;
 - 5) ūkio išlaidoms.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Vilnius, 1993 m. kovo 25 d.
Nr. I-108

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-516](#), 1994-06-28, Žin., 1994, Nr. 51-952 (1994-07-08), i. k. 0941010ISTA000I-516
Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo pakeitimo
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-746](#), 1995-01-12, Žin., 1995, Nr. 9-183 (1995-01-27), i. k. 0951010ISTA000I-746
Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo papildymo ir pakeitimo
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [I-1061](#), 1995-10-12, Žin., 1995, Nr. 87-1955 (1995-10-25), i. k. 0951010ISTA00I-1061

Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo papildymo

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [I-1098](#), 1995-11-28, Žin., 1995, Nr. 100-2227 (1995-12-08), i. k. 0951010ISTA00I-1098

Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo papildymo

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-922](#), 1998-11-12, Žin., 1998, Nr. 105-2893 (1998-12-02), i. k. 0981010ISTAVIII-922

Lietuvos Respublikos valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo 1 straipsnio papildymo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-617](#), 2001-11-20, Žin., 2001, Nr. 102-3628 (2001-12-05), i. k. 1011010ISTA00IX-617

Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos statuso įstatymo pakeitimo įstatymas